

IETEIKUMI VECĀKIEM PAR DROŠĀKU INTERNETA LIETOŠANU BĒRNIEM

1. Runājiet ar bērniem un izrādiet patiesu interesi par to, ko viņi par sevi raksta un, kas ir viņu *čata* un e-pasta draugi.
2. Esiet godīgi un atklāti sarunās ar bērniem. Norādiet iespējamus draudus virtuālajā vidē. Aizliegumi un dažu interneta mājaslapu bloķēšana mājas datorā neaizstās sarunas starp jums un bērniem, turklāt *čatot* un sazināties ar e-pastu var arī ārpus mājas.
3. Brīdiniet bērnus, ka viņi nedrīkst izpaust dzīvesvietas adresi, telefona numuru vai citu personisku informāciju, kas citiem dod iespēju apdraudēt bērnus. Jautājiet arī viņu domas par iespējamām sekām un ļaujiet pašiem atbildīgi pieņemt lēmumu.
4. Norādiet, ka nedrīkst izpaust informāciju par citiem ģimenes locekļiem, ko pieaugušie paši negribētu.
5. Skaidrojiet, ka cilvēki virtuālajā vidē mēdz slēpt savu patieso personību. Tāpēc nedrīkst akli uzticēties visam, kas *čatā* vai e-pastā rakstīts.
6. Datoru novietojiet visai ģimenei atklātā telpā, nevis bērnu istabās. Tas palīdzēs uzmanīt *čatošanu* un saziņu e-pastā. Kļūstiet par tā paša portāla lietotāju, kuru apmeklē Jūsu bērns. Tas ļaus iepazīt portāla vidi, kur bērns pavada laiku.
7. Brīdiniet bērnus, ka, strādājot vai *čatojot* pie publiski pieejama datora, kāds var uzzināt par Jums vai Jūsu bērniem personisku informāciju.
8. Ja bērns Jums atklāj, ka kāds anonīms vai dīvains virtuāls sarunu biedrs uzstājis ar viņu satikties, draudējis, izteicis aizskarošas piezīmes vai seksuāla rakstura piedāvājumus, tad Jums par to jāinformē portāla vadība, kā arī tiesību sargājošās iestādes.
9. Neizdzēsiet e-pastus vai *čatu* sarunas, kur kāds anonīms cilvēks draud, apvaino, seksuāli uzmācas vai citādi aizskar Jūsu bērnu. Šie dati vēlāk var kalpot potenciālā varmākas atmaskošanai.
10. Vienojieties: ja bērns tomēr vēlas satikties ar kādu no *čata* draugiem, tad tam jābūt saskaņotam ar Jums.
11. Stāstiet saviem bērniem par iespējamiem draudiem internetā, bet neaizliedziet darboties internetā, jo tas tikai pamudinās darīt to slepeni un bērns neuzticēsies jums patiešām būtisku problēmu gadījumā.
12. Ja uztraucaties, ko Jūsu bērns dara, piemēram, portālā draugiem.lv, pierēģistrējieties tur arī pats un uzaiciniet savu draugu pulkā arī savu bērnu – tā Jums būs iespēja pavērot, ko viņš dara un kas ir viņa draugi.

Atcerieties, ka pastāvīgās sarunās ar bērnu Jūs viņam varat iemācīt patstāvīgi domāt un kritiski izvērtēt informāciju. Turklāt tad bērns atbalstu un sapratni meklēs ģimenē!

Informāciju sagatavoja: Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcija un Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāts